Aurel Antonie

Mozaicul

Ideea mozaicului îi venise Imperatorului într-una din crizele sale artistice. Cochetase pe rând cu toate artele şi acum era în căutarea unei noi forme de exprimare care să le reunească pe toate. Şi găsise mozaicul. După câteva încercări, necesare pentru a se convinge că munca la mozaic este grea şi îndelungată, chemă la el pe toţi mozaicarii din Imperiu şi, arătându-le lucrarea începută, le ordonă s-o termine. Mozaicarii se apucară de lucru şi în câteva luni era gata. Un frumos mozaic îngrădit cu un balcon de marmură albă cu balustradă de abanos. O pânză de apă spăla continuu suprafaţa mozaicului făcând culorile să se mişte într-un joc unduitor. Nimic nu egala în frumuseţe acest dar al artei în faţa căruia Imperatorul îşi petrecea ore întregi. Privea fascinat jocul subtil al luminii şi al culorii.

Bineînţeles că mozaicul îl reprezenta pe Imperator pe calul de luptă, în armură şi cu viziera ridicată. Imaginea degaja forţă, grandoare şi un nemăsurat orgoliu ce trecea dincolo de marginile înguste ale lucrării.

La câteva zile de la inaugurare, căpitanul gărzii aduse în faţa Imperatorului, care-şi admira opera, un tânăr ţigănos cu privirile aprinse. Căpitanul gărzii îşi izbi dreapta înmănuşată de inimă şi i se adresă Imperatorului privindu-l în ochi:

— Omul acesta vrea să-ţi vorbească, Stăpân al Lumii. Zice că e mozaicar.

— Du-te, îl expedie Imperatorul. Apoi adresându-se tânărului ce îngenunchease: Zici că eşti mozaicar?

— Da, Soare al Lumii!

— Atunci apropie-te şi priveşte această nestemată a artei şi spune-mi dacă ochii tăi au mai văzut un alt mozaic care să-l egaleze.

— Lumină a Pământului, ochii mei sunt orbiţi de atâta frumuseţe şi nu cred să existe altul care să-l întreacă, dar…

— Dar ce? Se încruntă Imperatorul.

— Dar este în mintea mea un mozaic a cărui grandoare este pe măsura strălucirii tale, Putere Nemărginită. Un mozaic imens pe care nici un ochi omenesc să nu-l poată cuprinde. Un mozaic pentru ochii unui zeu sau ai unui Imperator. Necuprinsul măreţiei tale nu poate fi închis în acest mozaic limitat pe care nişte bieţi meşteşugari l-au făurit întru nemurirea numelui tău. Priveşte-l, Putere Supremă, cum se zbuciumă, cum privirile-ţi mândre se împiedică în acest orizont limitat…

— Taci! Urlă Imperatorul, strângând în mâini balustrada de lemn. Privea încruntat obiectul pe care, până mai adineaori, îl considerase perfect. „Ce este perfecţiunea? Şi, mai ales, unde este perfecţiunea? Cum este posibil ca vorbele unui om să-mi schimbe dispoziţia şi cum este posibil ca nişte simple cuvinte să schimbe calitatea unui obiect care, din cea mai frumoasă operă de artă, să devină o lucrare de duzină? De fapt nu cuvintele în sine ci imaginaţia mea stârnită şi orgoliul. În fond tot eu i-am dat această calitate de operă inegalabilă şi tot eu pot să i-o iau. Nimic nu este absolut, ci totul depinde de mine. De mine cât timp am să trăiesc, dar mai târziu un alt Imperator va nega tot ce am creat şi va crea alte mozaicuri pe care le va considera perfecte. Dar un mozaic imens, ale cărui margini să nu le poată cuprinde nici un ochi omenesc, nu va putea fi negat de nici un alt muritor. Poate numai de zei, dar ce mândrie să fiu contestat de zei! Nici piramidele n-au fost egalate, nici negate şi nici distruse!”

— Ascultă, omule, poţi să faci un asemenea mozaic?

— Pot. Ochii tânărului străluceau intens.

Construcţia mozaicului începu a doua zi pe o câmpie întinsă de la marginea deşertului. Munţii albaştrii dinspre miazănoapte furnizau piatra, iar marmura colorată se aducea din provinciile din sud. În primele zile mozaicarul puse sclavii să-i aducă materialele în mijlocul câmpiei. Apoi, într-o noapte, începu lucrul. Dimineaţa, cărăuşii îl găsiră în plină activitate. Stătea aplecat asupra mozaicului şi nu vorbea cu nimeni. Mozaicarul munci toată ziua fără să întrerupă lucrul nici pentru a mânca. A doua zi, când sclavii aduseră coşurile cu pietricele colorate, îl găsiră lucrând şi mâncarea neatinsă. În ziua următoare, la fel. În fiecare dimineaţă îl găseau tot mai greu, tot mai departe. Mozaicarul lucra cu o repeziciune uluitoare. Se răspândi zvonul că acesta nu doarme niciodată.

Mozaicul se întindea în câmpie după un plan ciudat, lăsând uneori locuri goale, ca nişte ochiuri de iarbă pe suprafaţa de piatră. Din cauza repeziciunii cu care se lucra, materialele începură să fie aduse în lungi convoaie de căruţe care circulau pe suprafaţa întinsă a mozaicului. Un număr tot mai mare de sclavi munceau acum pentru mozaic.

Când Imperatorul veni să vadă lucrarea, mozaicul depăşise marginile câmpiei şi începuse să acopere deşertul. Era peste puterile unui om să construiască o suprafaţă atât de mare de mozaic oricâte ajutoare ar fi avut. Imperatorul merse cinci ore pe suprafaţa mozaicului până ce dădu de tânărul lucrător. Linii colorate se fugăreau şi se întretăiau pe suprafaţa imensă ocolind pete grele de culori închise. Fără a coborî de pe cal, Imperatorul întrebă dacă acest mozaic o să-l reprezinte pe el, întrucât nu desluşeşte nimic care să semene cu un chip de om. Mozaicarul, care nu lăsase lucrul, îi spuse că ceea ce putea el cuprinde cu privirea în câmpia aceea nu reprezintă decât unul dintre zimţii de la un pinten. Imperatorul părăsi mozaicul copleşit. Într-adevăr, ceea ce făcea mozaicarul depăşea orice ar fi putut concepe o minte omenească.

La câteva zile, Imperatorul primi vizita vistiernicului care îl anunţă că noul mozaic risca să înghită toate veniturile Imperiului. Se hotărâră noi impozite pentru populaţie.

După două luni, când toţi sclavii Imperiului lucrau sub ordinele tânărului mozaicar, deşertul dispăruse sub platoşa de piatră şi mozaicul ameninţa să atingă graniţa cu poporul Nuberilor. Mozaicul avea nevoie de spaţiu şi Imperatorul de aur, aşa că războiul izbucni. După Nuberi, căzură pradă mozaicului mănoasele câmpii din Ţara lui Burrus. Cam în această perioadă se pierdu legătura cu mozaicarul, care nu mai era de găsit pe suprafaţa imposibil de cuprins a mozaicului. Totuşi se pare că acesta continua să lucreze la vreuna din margini, întrucât mozaicul creştea mereu. Începu să circule zvonul că mozaicul ar creşte singur şi că mozaicarul ar fi fost înghiţit de piatra dezlănţuită.

Vastele câmpii, pe care altădată creştea grâul, dispărură acoperite de piatră. Foametea începu să se facă simţită şi în Imperiu izbucniră primele răscoale. Constrâns de situaţia creată, Imperatorul hotărî încetarea lucrărilor la mozaic. Dar era prea târziu. Tânărul mozaicar nu era de găsit şi mozaicul creştea neîntrerupt. Sate şi cetăţi dispăreau sub înaintarea implacabilă a pietrei. Războaiele, purtate undeva la graniţele Imperiului, îşi pierdură sensul atunci când mozaicul invadă câmpurile de bătaie. Învinşi şi învingători piereau înghiţiţi de această imagine de piatră a unui orgoliu nemăsurat.

Începu un exod spre marginile mozaicului, dar acesta creştea mai repede decât puteau merge oamenii care mureau de foame pe suprafaţa strălucitoare. Cadavrele erau absorbite în piatră, şi doar oasele se integrau cu strălucirea lor albă în arabescurile desenului. Munţi şi ape dispăreau acoperite de piatră. Pământul întreg se sufoca sub platoşa multicoloră a mozaicului.

Când întreaga planetă sucombă sub platoşa de piatră, Imperatorul rămase singurul supravieţuitor. Atunci avu posibilitatea să vadă mozaicul în imensa lui desfăşurare. Giganticul mozaic, care încătuşase planeta, îl reprezenta pe Imperator ghemuit, plângând.

SFÂRŞIT